

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”

Ideile lui Déak.

(*) Atitudinea cercurilor conducătoare maghiare și în genere atitudinea Maghiarilor față cu neîntreruptă crasă din Austria, permanent agravată, n'o poate caracteriza nimic mai bine ca proverbul nostru atât de expresiv: »*Satul arde, baba se peptenă*».

De atâta vreme, criza austriacă s'a declarat în permanență și pe zi ce merge neliniștește mai serios nu numai raporturile politice de peste Leitha, dar și siguranța politică a monarhiei întregi. Adevăratele cauze ale acestei situații deosebite le constituie vigoaroasele tendințe ale naționalităților spre egală îndreptărire și spre emancipare națională. Și până nu se va ajunge, în forme cadrate, acest scop cu care trebuie să se solidarizeze ori-ce amic sincer al integrității monarhiei noastre, până atunci e ca sigur că pacea nu va fi în Austria.

Fuduli nostri compatrioți maghiari știu bine aceste lucruri. Tot atât de bine ar pute să știe, că aceleași tendințe spre egală îndreptărire și spre emancipare națională diriguie și politica naționalităților din Ungaria, cari nu-'s nici atât de puțin deșteptate naționaliste ca se-'s aștepte fericirea dela rezolvirea ideii de stat maghiar, nici atât de nepuțințioase ca se nu fie gata a se lupta tot atât de energic ca naționalitățile din Austria, pentru cazul că opresiunea maghiară nu va căde sub presiunea factorilor politici al căror centru e *Coroana*.

Cu toate aceste, Maghiarii se fac a nu avea nici habar de avisul grav ce se oferă politicii lor eghegoniste prin evenimentele din Austria. Nu numai atât. Sânt atât de grandamani, încât se lasă îmbătați cu apă rece și cred că șubreda eghegonie ungurească ar fi chemată a face ordine și în Ungaria.

E un nefericit joc de sinămagire, care orbeste pe Maghiarii și fatalmente îi prepară tot mai copți pentru cădere, tot mai putezi fi face, pentru a se prăbuși dela sine.

Miopi politicește cum sânt, Maghiarii nu-și dau seamă de primejdia, ale cărei începuturi îi ghidile. Dimpotrivă, ei dau pe grozavii și pe singurii puterici în monarhie, și-și permit chiar luxul de a servi Austriei cu sfaturi.

Generositătea asta curiosă a Maghiarilor față cu Austriei, atât de urgentă înaintea lor, constituie a notă politică într'adevăr foarte nostimă, care trece chiar în ridicol.

Să dea Austriei sfaturi și să prescrie rețete politice pentru criza austriacă tocmai Maghiarii, a căror eghegonie se menține numai din grația de mare putere a monarhiei, — nu-i asta prea ridicol?

Negreșit, pentru toată lumea e ridicol. Dar' nu și pentru orbiții de Maghiari, cari nu mai slăbesc cu generositătea caraghioasă la adresa Austriei.

E caracteristic în punctul acesta un articol publicat de un ziar ungurese dela Budapesta, care dela venirea la guvern a lui Széll are caracter semi-oficios.

Înțelegem ziarul »*Budapesti Hir-lap*», care a publicat zilele trecute un articol referitor la criza austriacă și tălmăcind — după însași mărturisirea ziarului — vederile »cercurilor conducătoare ale politicii ungurești», cu alte cuvinte vederile oamenilor preținși »ere noue» pe care ar fi inaugurat-o dl Coloman Széll.

Articolul în chestie, publicat la loc de frunte, e tixit de sfaturi și de o generositate ridicolă la adresa factorilor conducători dela Viena, aceiași factori, pe cari Maghiarii s'îndeletnicesc a-i numi »camarila veneză». Sânt cu atât mai curioase acele sfaturi pentru cuvântul, că până-când nu se vorbea de mincinoasa »eră nouă» a lui Széll, tocmai »*Budapesti Hir-lap*» mărturisise în numele politicii maghiare neintervențione Maghiarilor în afacerile Austriei.

Sibiu, 4 Nov. n.

Delegațiunile. După o nouă știre, venită dela Viena, delegațiunile vor fi convocate abia pe 28 Noemvrie. E vorba ca până atunci să se reguleze chestia cuotei, și anume, în modul următor: Dacă comisiunile țărilor dualiste nu vor ajunge la înțelegere, ceea-ce e aproape sigur, chestia are să fie supusă parlamentelor, spre rezolvare finală. Dacă nici din partea parlamentelor n'ar urma desnodământul dorit, va face Coroana us de dreptul ce i-'l acordă legea și va stabili ea raportul contriburei țărilor dualiste la speșele comune. Dorința prealabilă este deci, ca chestia cuotei să fie regulată înainte de a se întruni delegațiunile, pentru-ca în bugetul comun se poată fi trecut sumele esate ce au să le dea țărele dualiste.

Succesiunea tronului. Din incidentul faimelor răspândite, că moștenitorul de tron *Francisc Ferdinand* ar avea intențiunea se păsească la căsătorie morganatică cu o damă de curte, în care cas 's-ar perde dreptul la moștenirea tronului, patrioții nostri scot din textul legilor lor îndreptățirea de a-și spune și ei cuvântul în chestia renunțării la tron, care ar avea apoi să fie înartăcută în legile ungurești, pe cale constituțională. Patrioții nostri uită că și casa domitoare își are legile sale, cu cari patrioții nostri n'au nimic a face!

Din reichsrath. »*Narodni Listy*» crede că reichsrath-ul austriac va fi în curând prorog și nu se va mai întruni decât abia după Anul-Nou. În schimb însă vor fi convocate dietele provinciale, ca se-'s reguleze afacerile lor locale. La noua redeschidere a reichsrath-ului, guvernul va depune pe masa parlamentului legea despre regularizarea raporturilor de limbă în întreaga Austrie și va cere imediată discutare a proiectului seu de lege, ca se-se pună odată capăt certelor naționaliste.

Mișcarea Cehilor.

Se scrie din Brunn, că reprezentanții comunelor din cercul administrativ *Budweis*, au ținut conferență în care primarii tuturor comunelor au subscris o declarațiune de cuprinsul, că dacă guvernul nu reparază imediat greșeala comisă cu revocarea ordonanțelor referitoare la întrebunțarea limbilor, întregul cerc administrativ se pune dela Anul-Nou în poziție de rezistență pasivă, pe baza următoarelor principii: Dela Anul-Nou se va sistă încasarea dărilor publice, și nimeni nu va mai primi sarcina de funcționar comunal, așa că comunele vor rămâne fără antistie; nici un act scris nemțește nu va fi primit din partea locuitorilor, fie în chestii militare, fie în chestii civile; poporului i-se va da mână liberă ca el se-'s revindice singur drepturile răpite. Cum se vede, nu e glumă cu lupta ce vreau să o ducă Cehii în contra guvernului austriac. Și cu o rezistență pasivă, astfel contemplantă și bine executată, sigur că se va și ajunge scopul dorit din partea Cehilor.

Năseudul.

În Iulie a. c. a fost ales dl *Virgil Șotropa* director al gimnasilui român din Năseud. Comisiunea administrativă a fondurilor școlare năseudene l'a onorat în unanimitate cu încrederea sa. Pelângă aceasta, alegerea s'a făcut într-o toată conform dorinței ministrului de culte *Wlassics*, și pe baza concursului scris așa cum a cerut ministrul. Cu toate acestea, aprobarea guvernului maghiar și întărirea dlui *Virgil Șotropa* în postul de director al gimnasilui din Năseud nu a urmat până în ziua de astăzi și după-cum ni-se scrie din Năseud, este temere că nici nu va urma. Faimosul Ciocan, această piață rea a Năseudului, a pus și pune toate în mișcare ca locul să i-'l poată ocupa și mai faimosul

Gheție, ear' nu harnicul și integrul *Șotropa*. Sperăm însă, că temerea Năseudenilor nu se va adevăra; și așteptăm chiar să nu se adevărească. Dela un guvern care se numește al »*legei, dreptului și dreptății*» așteptăm cel puțin atâta, ca să aproape aceea ce se face conform dorințelor sale, și în special dela șeful guvernului, prim-ministrul *Széll*, așteptăm, ca să pună odată capăt sistemului de spionaj, ponegriri și denunțări, ajuns la stare atât de înfloritoare sub antecesorul seu. Noi nu băgăm politica în școală și în biserică; așteptăm ca-nici guvernul să nu o bage!

Arcadie.

Înțelegem pe *Arcadie* bucovineanul, Metropolitul din Cernăuți. Imposanta adunare a preoților români, ținută luni la Cernăuți, a trimis o delegație la curtea metropolitană ca să comunice fără amănare șefului bisericei conclusele luate. Despre întrederea deputațiunii cu șeful bisericei orientale bucovinene, »*Patria*» scrie următoarele:

»Deputația a petrecut în reședința episcopală aproape 20 de minute. Vorbitorul ei a fost dl prof. *Eus. Popovici*. Metropolitul a răspuns *evaziv*, rămânând în cunoșcutele făgașe despre obiectivitatea și dreptatea sa (!). Clerul sosit spre a atrage încă odată atențiunea capului bisericei asupra nesuferitei situațiuni, în care e adusă biserica, n'a auzit nici un cuvânt, care ar fi putut indica întoarcerea spre bine. Numai frase seci au răsunat acolo, unde trebuia să cadă cuvinte din cari liărește iubirea pentru turma prigonită. Rece și în tăcere s'a depărțat deputația. Nici un »să trăiască» n'a eșit din pieptul îngrijit al păstorilor nostri sufletești.

Va să zică *Arcadie* a rămas tot cel vechiu, surd și rece la glasul turmei sale!

Polemice în jurul autonomiei.

Replăcă pro domo.

Cluj, 31 Octomvrie.

(Urmare și fine).

Pe lângă acuze și invective de ale redacției, »*Unirea*» cu un adevărat delictu își deschide coloanele unui erou »*Alfa*», care scutit și îmbrodit în masca pseudonimă încearcă — nefericitul — să se îmbune la domni dela »*Unirea*», numindu-mă și el — de după pseudonim — »*laș*». Nici chiar redactorul »*Unirii*» nu va afla nemodestă constatarea mea, că deja bunul simț și respectul față de mine însuși nu-mi permite să invednicesc o atare invinuire de atențiune. Într'un alt punct însă ce-l comite dl »*Alfa*» trebuie să-i dau una peste ghia-rele nu tocmai curate.

D-sa anume usurpând un piedestal, ce unui anonim nu-i compete, vorbește într'un ton de mecen al tinerimei. Eu cred, că în tinerimea de bun simț numai disgust a putut fi trezit prin voicerarea dlui »*Alfa*», îndeosebi când d-sa vine și impută »*Voevozilor*» — »*averea*» moștenită dela strămoși» și că »*Voevozii*» »se fălesc mereu cu cultura câștigată prin străinătate».

La acestea răspund: Cultura nu se poate câștiga nici în Topa, nici în Olpret, ci zău, aceea trebuie să-și-o câștige și »*Voevozii*» în străinătate. »*Făloșii*» nu este însă nici într'o privință o însușire de a »*Voevozilor*», dar' nici acea însușire nu o posed »*Voevozii*», ca să se închine înaintea cuiva de dragul burței verzi. »*Voevozii*» respectază numai superioritatea intelectuală și morală împărechiată cu un caracter integru. Apoi »*averea*» moștenită dela strămoși» a »*Voevozilor*», pentru-ce își este un spin în ochi, dle »*Alfa*»?

Nu crezi d-ta, că dacă am avea noi Români mai mulți oameni independenți în cele materiale, atunci cauza noastră ar sta cu mult mai bine în toate privințele? »*Ți-aș mai înțelegi rostul, dacă ar fi »Voevozii*» niște oameni, cărora să le poți imputa, că auvera lor nu este avere »moștenită dela strămoși» și sporită în mod instit, ci avere câștigată prin administrare frauduloasă de bani publici și prin alte manopere necinstite, da, atunci ai pute să susții, că »*Voevozii*» sânt cei cu musca pe — »*căciulă*»... Dar' cu »*averea*» moștenită? Vezi, vezi; și *tacuișses*... ce zici, nu era mai bine?... În fine mai am unele observări cu privire la anumiți termeni, cari se ivesc cu siguranță matematică în coloanele »*Unirei*», de câte-ori ea polemizează cu »*laici*».

»*Franemasonism*», »*atheism*», »*socialism*», sânt o seamă din acei termeni. Ori, că domni, cari îi aplică nu sânt în clar cu noțiunile ce le determină acele cuvinte și de aceea le aplică cu atâta predilecție îndeosebi atunci, când nu e la loc să le aplice, deci în mod absurd, ori, că *mala fide* le aplică, înerezându-se în naivitatea cetitorilor lor.

Asemenea abus se comite în »*Unirea*» cu terminii: religione, moralitate, confesiune, biserică, creștinism, catolicism, credință, termeni cari sânt consecuent întrebunțaiți ca *sinonimi*, par'că ar denota aceeași concepțiune. Ce e cauza: ignoranță, fanatism ori perfidie? Nu mai voesc să serutez.

Atâta deocamdată *pro domo*. Ear' acum fie-mi permis să adresez dlor dela »*Unirea*» câteva cuvinte cu privire la fondul principal al polemicii iscate în jurul aut'onomiei.

Domnilor! Nu umblați cu doi bani în trei pungi. Nu scrieți așa, încât omul nici-când se nu poată fi în curat cu intenția d-v. Declarați franc, voiți ori nu voiți, ca mireni să sară într'ajutorul bisericei, care în aceeași măsură este și a lor, ca și a preoției. Cunoașteți fabula: »o broască mică cât un ou»... grijiți să nu ajungeți la soarta broaștei prin intoleranță și atacurile îndreptate în contra acelor mireni, cari sânt dornici de luptă.

E viu și mare dorul în mulți mireni de a lupta pentru autonomia bisericei noastre unite. Nu ne bruscați, ci năsuși-vă într'acolo, ca să putem intra și noi în luptă. Ear' ce privește reînțoarcerea noastră în sinul bisericei mame în cazul contopirii noastre în autonomia catolică maghiară, fiți siguri că nu venerabilul erou Axente și eu tinerul soldat singuri am fi conduși de această idee, ci majoritatea poporului român unit. Sentimentul de conservare națională și sentimentul religios este mai viu în acest popor decât sentimentul confesional. El nu va fi în cazul extrem atât de indiferent, — ca se nu folosesc vorba predilectă a d-v. »*laș*», — încât să se lase înhămat la carul triumfal al autonomiei catolice maghiare, ci va realiza clausula actului de uniune: va privi de neesistent contractul nimicit din chiar partea acelei confesiuni cu care a fost încheiat.

Este un adevăr incontestabil sociologic, că ideile ce zac în spiritul timpului inspiră în mod spontan mai întâiu cățiva indivizi, ear' apoi marile masse ale unui popor. Spontan, fără de a ști unul despre altul am pășit veteranul Axente și eu în public; sânt însă mulți — poate mai chemați decât mine, — cari au salutat ca ideea lor, ideea lansată prin noi doi. Și dacă nu s'au pronunțat încă... se vor pronunța la timpul seu. Ideea nu o veți nimici-o prin nici un fel de machinațiuni. Ea este puternică, firească, măreață și își va urma aventul vulturos în butul celor mici la suflul, mari la patimi. Căci ea își are rădăcina în instinctul de *rasă* al poporului român și în adevărul istoric, care din actul de uniune ne reoglindează spiritul străbunilor nostri, conduși de același instinct de conservare națională.

Ori-cât ați nega-o, rămâne un adevăr istoric, că toate luptele religioare ale omenimei dela Budha, Zoroaster, Moise, Christos și Mahomed, până la schizmă, reformățiune, uniunea noastră și amenințatoarea contopire a noastră în autonomia catolică, toate, dar' toate au avut un fond politic și social. Cetiți cu atențiune istoria uniunii noastre și veți afla că am dreptate. Deja atunci în sine este cel mai puternic argument pentru afirmățiunea mea. Ear' dacă o să vă convingeți că este așa, atunci lăsați deoparte falsificarea istoriei noastre bisericești, singura basă, care vă face posibilă lupta în contra acelor mireni, cari țin neclintit la condițiunile stipulate prin străbunii conduși de considerații politice.

Dacă însă urmând vechiul d-v. obicei ai desconsidera cuvintele unui mirean dornic de a-și pune puterile în serviciul luptei pentru neafirmarea bisericei sale amenințate din motive politice prin dușmani politici, și ați continua schimonosirea și rotăcirea adevărului istoric, atunci cu atât mai siguri puteți să fiți, că o să terminați cu desastru, căci în vece adevărate rămân cuvintele pontificului Leo XIII.: »*Emitendum magnopere, ut omnia ementita et falsa, adeundis rerum fortibus, refutentur; et illud in primis scribentium observetur animo, primam esse historiae legem, ne quid falsi dicere audeat, deinde ne quid veri non audeat*».

Și cel mai neglijent om
e silit să-și conserve dinții. Eu îi recomand
Sarg's
Kalodont
drept cel mai bun mijloc. Garantat calitatea cea mai bună și proaspătă.
Depozitul principal în Sibiu la: [87] 6—6
Parfumeria Meltzer, Gustav Meltzer,
strada Cîsnădiei, (edificiul comandai de corp). fabrică de săpun și lumini, strada Gușteritei.

cereți mustră din mătasa-brocăt pentru ornate gata la prețurile